

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
ЖИТОМИРСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ: АНАЛІЗ, ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції
17-19 вересня 2014 року

Житомир

Рекомендовано до друку рішенням
Вченої ради Житомирського інституту МАУП
(протокол №1 від 31 серпня 2014 року).

Рецензенти:

Н.А. Сейко – доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної педагогіки та педагогічної майстерності, проректор з наукової роботи, Житомирський державний університет імені Івана Франка;
М.С. Свистович – доктор історичних наук, професор, Житомирський інститут МАУП.

Економіка та управління : аналіз, тенденції і перспективи розвитку :
[збірник наукових робіт / за заг. ред. Т.В. Семенюк, С.М. Коляденко, Н.П. Павлик]. — Житомир : Вид-во Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2014. — 178 с.

Обкладинка: **Андрій Сочинський**

Літературна редакція: **Наталія Тарасенко, Інна Палько**

Загальна редакція: **Тамара Семенюк, Світлана Коляденко, Надія Павлик**

За достовірність фактів, цитат, власних імен, посилань на джерела та інших відомостей відповідають автори публікацій.

ЗМІСТ

Секція: ЕКОНОМІКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ

Аксьонова О.В., М'яковський О.С.	ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	5
Біляченко О.І.	САНАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ	9
Бобунов А.І., Дзюба І.С.	МОДЕЛЬ РАЦІОНАЛЬНОГО МЕНЕДЖЕРА	14
Семенюк Т.В., Бобунов А.І.	МЕТОДИКА ВИБОРУ РАЦІОНАЛЬНОГО ВАРІАНТУ МОДЕЛІ НАДАННЯ ЗНАНЬ НЕЧІТКОЇ ЕКСПЕРТНО-НАВЧАЛЬНОЇ СИСТЕМИ	19
Залуський І.Р.	ПРОБЛЕМИ ТА НЕДОЛІКИ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	26
Маліченко Т.Д.	КОМПЕТЕНЦІЇ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА ТА ЇХ ФОРМУВАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	29
Мельник В.О.	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВІРОК СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ БЕЗПЕКИ	34
Федоренко В.О., Копитова І.В.	СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ОПТИМАЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	43

Секція: СОЦІОЛОГІЯ, ФІЛОСОФІЯ ТА ПРАВОЗНАВСТВО

Башук О.Г.	СУДОЧИНСТВО: ФІЛОСОФСЬКЕ ПІДґРУНТЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	50
Гайдукевич Г.А.	МАГНІТНИЙ ГЕНОЦИД ТА СИСТЕМИ ЗВ'ЯЗКУ В УКРАЇНІ	56
Пугачук А.М.	РОЛЬ КРИМІНАЛІСТИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	66
Ратинська Т.В.	ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ	70
Свистович Р.С.	ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ СРР В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 1920-Х РОКІВ	74
Свистович С.М.	РАДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АПАРАТ З КОНТРОЛЮ ЗА ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ В УКРАЇНСЬКІЙ СРР В 1920-ТІ РОКИ	80
Сочинський А.І.	ЗМІСТОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ФОНДІВ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ В УКРАЇНІ	87
Трошак М.В.	ЦЕРКОВНІ ТАЇНСТВА	93

Секція: СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ

Безсмертна В.І.	ВПЛИВ ҐЕНДЕРНИХ ОСВІТНІХ ЦЕНТРІВ НА ОСОБИСТІСНИЙ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	95
Біляченко Г.П.	СПІВПРАЦЯ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ З НЕДЕРЖАВНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ	102
Залібовська-Ільницька З.В.	ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В ДНЗ: СПЕЦИФІКА РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	107
Іванчук Н.О.	КРЕАТИВНА ОСВІТА ЯК УМОВА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ	115
Ілліна О.В.	МОЛОДЬ НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ	118
Коляденко С.М.	ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ В ГРОМАДІ	122
Літяга І.В.	ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»	127
Максимець С.М.	ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩИХ ЯКОСТЕЙ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ	131
Остапчук О.Л.	ҐЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМНОГО ПОЛЯ ДИСЦИПЛІНИ ЦИКЛУ ГУМАНІТАРНОЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	135
Павлик Н.П.	НІВЕЛЮВАННЯ ҐЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	139
Палько І.М.	ПІДХІД «ANTI-BIAS» ЯК КОНЦЕПЦІЯ ПРАКТИК ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ В ГАЛУЗІ ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ	145
Ситняківська С.М.	БІЛІНГВАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СУЧАСНИХ ШЛЯХІВ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ У ПОЛІКУЛЬТУРНИХ УМОВАХ	153
Черних О.О.	ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ МОВИ ВОРОЖНЕЦІ В ІНТЕРНЕТІ	157
Шевченко Н.Ю.	ПРИНЦИП ҐЕНДЕРНОГО ПАРИТЕТУ У ЗОВНІШНІЙ СОЦІАЛЬНІЙ РЕКЛАМІ МІСТА ЖИТОМИРА	163
Шелестюк А.А.	РЕГУЛЮВАННЯ СВОБОДИ ВІЛЬНИХ МЕДІА	167
Шмиглюк О.Г., Шмиглюк С.Г.	ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ (НА ПРИКЛАДІ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР)	173

О.В. Аксьонова,
старший викладач,
Житомирський Інститут МАУП
О.С. М'яковський,
в.о. начальника Коростишівської ОДПІ
ГУ Міндоходів у Житомирській обл.

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Прийняття рішень в організації являє собою свідомий вибір з наявних варіантів або альтернатив напрямку дій, що скорочують розрив між сьогоденням і майбутнім бажаним станом організації. Сам процес прийняття рішень включає безліч різних елементів, але неодмінно в ньому присутні такі складові, як: проблеми, цілі, альтернативи і рішення.

Прийняття рішень – це наука і мистецтво. Роль прийнятого рішення величезна. Найважливіше питання успішного функціонування організації полягає в тому, як організація може виявляти свої проблеми і вирішувати їх. Кожне рішення націлене на якусь проблему, а правильне рішення – це те, що максимально відповідає цілі організації. Цілі, які часто намагаються досягти, бувають у ряді випадків недостатньо усвідомленими. Встановлення неправильних цілей означає рішення неправильно сформульованих проблем, що може призвести до набагато більшого марнотратства ресурсів, ніж неефективне рішення правильно сформульованих проблем. У цьому зв'язку дуже велика роль належить керівнику. Адже рішення – це не тільки процес, але й один із видів розумової діяльності та вияву волі людини.

Прийняття рішення характеризують такі ознаки:

- можливість вибору з безлічі альтернативних варіантів (якщо немає альтернатив, то немає вибору а, отже, немає й рішення);
- наявність мети (безцільний вибір не розглядається як рішення).

Управлінські рішення можна класифікувати за такими ознаками:

1. За сферою охоплення чи масштабом можливих наслідків:
 - загальні (прямо чи опосередковано стосуються цієї організації);
 - часткові (торкаються лише деяких структурних підрозділів, певних відділів та служб).
2. За тривалістю дії:
 - оперативні, стратегічні (їх наслідки виявляються згодом, у майбутньому);
 - потенцій, оперативні (спроможні активно та негайно вплинути на розвиток ситуації).

діяльності учнівської молоді за ознакою статі; підготовка методичних рекомендацій для організації ґендерно чутливих дозвіллевих заходів у сфері освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ґендер і етнічність. Україна перед європейським вибором / [упоряд. М. Скорик]. — К. : Програма розвитку ООН в Україні, 2006. — 49 с.
2. Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / І.В. Петрова // Київський національний ун-т культури і мистецтв ; Український центр культурних досліджень. — К. : Кондор, 2005. — 406 с.
3. Підготовка волонтерів до реалізації ідеї ґендерної рівності : [метод. рекомендації / авт. -упоряд. О.Л. Остапчук, Н.П. Павлик, С.В. Котова-Олійник]. — Житомир, 2009. — 160 с.
4. Сучасний стан та актуальні завдання у сфері попередження ґендерного насильства. Рівні права та можливості в Україні : реалії та перспективи / Матеріали парламентських слухань 21 листопада 2006 року. — К. : Програма розвитку ООН в Україні, 2007. — 200 с.
5. Харченко С.Я. Організація вільного часу школярів : [навч.-метод. посіб.] / С.Я.Харченко, І.В. Белецька, Т.С. Гаміна. — Луганськ : Альма-матер, 2007. — 304 с.
6. Шмаков С. А. Нетрадиционные праздники в школе / С. А. Шмаков. — М. : Новая школа, 1997. — 336 с.

І.М. Палько,
викладач кафедри соціальної педагогіки,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПІДХІД «ANTI-BIAS» ЯК КОНЦЕПЦІЯ ПРАКТИК ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ В ГАЛУЗІ ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Про громадянську освіту в Україні почали говорити відносно недавно (1997 р.), проте її сутність полягає у наданні кожній особистості знань, необхідних для існування й ефективного функціонування в сучасному суспільстві, котрі визначають його громадянську компетентність, політико-правову та соціально-економічну освіченість – те, що називають культурою соціальності. Однак, однією із загроз для перспектив політичної освіти в Україні є дилетантизм інновацій, що межує з профанацією та дискредитацією самої ідеї. Багато педагогів і досі не зовсім уявляють, що таке громадянська освіта, яке її призначення; часто вона підмінюється вивченням історії, студіюванням законів тощо. Щоб громадянська освіта в демократичному, а тим більше перехідному суспільстві, відповідала соціальним вимогам, вона повинна бути систематичною й фаховою, спиратися на наукову розробку принципових питань, на коректне визначення її змісту, виходячи з реального стану політичної культури громадян [2, с. 83-87]. Громадянська освіта має бути спрямована на формування здатності громадян розібратися в тому, що є повсякденним, але, разом з тим, достатньо складним – у законах, правилах, культурі співжиття в громаді; спрямована на плекання філософії свободи та людської гідності [2, с. 86-87]. Тому існує низка концепцій, що сприяють даній меті, зокрема, нещодавно в середовищі українського громадянського сектору почало застосовуватися наукове поняття підхід «anti-bias». Будучи розробленим у США, даний підхід досить активно впроваджується в світі, та розглядається як особиста практика життя, діяльності, що формується і змінюється в процесі усього життя; як підхід у громадянській та політичній освіті; як інструмент аналізу дискримінаційних практик [3] тощо.

Завданням статті є охарактеризувати підхід «anti-bias» як концепцію практик громадянської освіти в галузі протидії дискримінації.

Підхід «anti-bias» розроблений в США на початку 1980-х рр. Луїзою Дерман-Спаркс і Керол Брансон-Філліпс у рамках дошкільної педагогіки. Мотивацією послужила відсутність, у той час, підходів у боротьбі з расизмом, що крім «кольору шкіри» також брали до уваги й інші форми дискримінації [9, с. 31]. На початку 1990-х років «Early Learning Resource Unit» (ELRU), однією з південноафриканських організацій, розроблено

перший проект «anti-bias», що ELRU реалізували в ПАР. Мультиплікатори з ПАР наприкінці 1990-х років провели в Німеччині семінари з «anti-bias», у рамках проекту з обміну досвідом в роботі проти расизму з країнами глобального півдня «VomSüdenlernen», з того часу існує ряд різних проектів, що працюють безпосередньо з підходом, адаптуючи та створюючи паралельно теоретичну базу; а також ряд організацій, що інтегрують «anti-bias» у свої концепти роботи в сфері антидискримінації, відповідно, на сьогоднішній день «anti-bias» вважається в Німеччині одним з найбільш вагомих та інноваційних підходів у роботі з протидії дискримінації [3]. Підкреслимо, що освіта «anti-bias» включає в себе філософію полікультурної освіти, що спрямована на збереження й розвиток усього різноманіття культурних цінностей, норм, зразків і форм діяльності, існуючих у даному суспільстві, і базується на принципах діалогу та взаємодії різних культур. Вона розглядає полікультурну освіту в міжнародному та міжнаціональному контексті як взаємозв'язок різних культурних середовищ у сферах освіти [1, с. 38].

У перекладі з англ. «bias» означає дискримінація, забобони або порушення рівноваги в суспільстві, викликане глобальними та громадськими структурами дискримінації. Л. Дерман-Спаркс визначає поняття «bias», як будь-яке відношення, переконання або відчуття, що виправдовують несправедливе ставлення до окремого індивіда, на основі її або його ідентичності [6, с. 3]. У контексті підходу, «bias» вказує на суспільний дисбаланс, що виник у результаті нерівності в суспільстві. Таким чином, «bias» поєднує в собі з одного боку індивідуальні установки, з іншого глобальний та громадський дисбаланс [9, с. 24]. Зазначимо, що частка «anti» вказує на активістський характер підходу. Таким чином, «anti» закликає прийняти активну громадянську позицію у боротьбі проти дискримінації. Дерман-Спаркс вважає, що неможливо стати вільною або вільним від «bias» без активної участі у боротьбі з ним [6, с. 3].

Працюючи у рамках дошкільної педагогіки, Л. Дерман-Спаркс виокремлює чотири головні цілі, що становлять основу для «anti-bias» education/освіти (ABE). Проте, безперечним є той факт, що цілі тісно взаємопов'язані та складають злагоджений механізм, і досягши успіху в першій з них, матимемо прогресивний рух у наступних тощо. Опираючись на основні концепції, визначимо основні цілі освіти «anti-bias» (ABE) [7, с. 55]:

1 ціль «anti-bias» освіти (ABE): властивим для кожної дитина має бути прояв самосвідомості, впевненості, гордості за власну родину та позитивних соціальних

ідентичностей. Робота в напрямку реалізації даної цілі зміцнює соціальний, емоційний та когнітивний розвиток тощо. Ми говоримо про те, що розвиваючи міцну приналежність до як індивідуальних, так групових ідентичностей, дитина отримує більше інструментів для успішного навчання в школі та реалізації її в житті.

2 ціль «anti-bias» освіти (ABE): кожна дитина радітиме людині, яка відмінна від неї; дитина проявлятиме турботу до людини у взаємостосунках. У підході «anti-bias» говоримо про заохочення дітей щодо пошуку інформації про відмінні та схожі риси з тими, хто живе поруч, адже люди одночасно однакові та різні один з одним, а дбайливо та справедливо ставитися до всіх людей – саме ця теза є основоположною в «anti-bias» навчанні.

3 ціль «anti-bias» освіти (ABE): кожна дитина буде вміти визначати несправедливість; матиме можливість її описати та зрозуміти негативну природу несправедливості. Діти не можуть мати сильну самооцінку або розвивати повагу до інших, якщо вони не знають як визначити та протистояти образам, стереотипам і хибним повідомленням або дискримінаційним діям, спрямованим на них від інших осіб. Розвиток здатності мислити критично зміцнює дитяче самовідчуття, а також їх можливості до емпатійних стосунків з іншими людьми. Крім того, критичне мислення – це вміння, що важливе для подальшого успіху особистості в майбутньому.

4 ціль «anti-bias» освіти (ABE): кожна дитина демонструватиме можливості та навички, щоб діяти з іншими або поодиночці проти забобонів та / або дискримінаційних дій. Цей четвертий блок освіти «anti-bias» є допоміжним для набуття дитиною навичок дії та моделі поведінки в конкретній ситуації на практиці.

Успішна реалізація цілі 4 зміцнює попередні три інші цілі, адже, якщо дитина є об'єктом забобонів і дискримінації, вона потребує інструментів, щоб протистояти, опираючись на свої цінності (ціль 1). Коли дитина спілкується з іншою дитиною, вона підсилює своє розуміння інших людей, їх унікальність (ціль 2). Коли дитина критично сприймає світ, має відповідні моделі поведінки в конкретних ситуаціях, то це і розширює розуміння понять «несправедливість» та «справедливість» (ціль 3) [5, с. 4–5].

Отже, структура «anti-bias» в антидискримінаційній освіті – це набір закріплених стандартів і відповідних віку результатів навчання, що об'єднані в чотири області: ідентичність (identity), різноманітність (diversity), справедливість (justice) і дія (action) (IDJA). Стандарти забезпечують спільну мову й організаційну структуру: педагоги можуть використовувати їх, щоб вести розробку навчальних програм; адміністратори можуть

використовувати їх, щоб зробити школи більш справедливими, рівноправними та безпечними [4].

Визначимо основні стандарти (K12), запропоновані американською школою, що опираються на чотири основні цілі [6, с. 23] – див. Табл. 1.

Таблиця 1.

Стандарти підходу «anti-bias» в антидискримінаційній освіті

ІДЕНТИЧНІСТЬ	РІЗНОМАНІТНІСТЬ
<p>1. розвивати позитивні соціальні ідентичності залежно від членства в декількох групах у суспільстві;</p> <p>2. володіти мовою, знати та поважати історію та культуру;</p> <p>3. розвивати розуміння, що кілька народів тотожності взаємодіяти та створювати унікальні зразки культури;</p> <p>4. виховувати почуття поваги, впевненості у собі, здорову самооцінку, при цьому не заперечуючи значення та не зачіпаючи гідність інших;</p> <p>5. вміти визнавати риси домінуючої культури, характерні особливості власної культури та інших культур, зрозуміти та поважати можливості їх взаємодії, при цьому зберігаючи власну ідентичність у декількох просторах;</p>	<p>6. комфортне відчуття себе поруч з іншими людьми, які, як схожі, так і відмінні чимось, та ставлення з повагою до всіх людей загалом;</p> <p>7. розвиток та навчання мові та знанням, що описують як власну культуру, так і інші, що відрізняються від власної;</p> <p>8. шанобливе ставлення та цікавість історією, переживаннями інших людей, відкрий обмін ідеями, переконання тощо;</p> <p>9. навчання / робота в умовах різноманіття шляхом виховання поваги, взаєморозуміння, емпатії тощо;</p> <p>10. вивчення різноманітності у соціальних, культурних, політичних та історичних контекстах;</p>
СПРАВЕДЛИВІСТЬ	ДІЯ
<p>11. визначення, усвідомлення стереотипів та ставлення до людей, як особистостей, а не представників груп;</p> <p>12. визнання несправедливості на індивідуальному рівні (наприклад, упередження щодо мови) і несправедливості на інституціональному або системному рівні (наприклад, дискримінація);</p> <p>13. ґрунтовний аналіз (історичний і сучасний) згубного впливу переконань або відчуттів, що виправдовують несправедливе ставлення до людини, дискримінації та несправедливості в світі;</p> <p>14. визначення впливу влади, створених преференцій на міжособистісний,</p>	<p>16. висловлення співчуття, коли стали жертвами несприятливих умов соціалізації, зазнали упередженого ставлення чи дискримінації;</p> <p>17. визнання своєї власної відповідальності протистояти згубному впливу ставлення, переконань або відчуттів, що виправдовують несправедливе ставлення до людини, дискримінації;</p> <p>18. мужність і повага, незважаючи на дискримінацію, відносно власне себе чи когось іншого;</p> <p>19. принципів рішення протидії упередженості та несправедливості у</p>

<p>міжгруповий та інституційний рівні, їх залежності та динаміки;</p> <p>15. вивчення ключових фігур, груп, знакових подій і різноманітних стратегій, філософії, що мають відношення до історії соціальної дії, справедливості в історії всього світу;</p>	<p>повсякденному житті, незважаючи на негативне ставлення однолітків або групового тиску;</p> <p>20. планування та реалізація колективних акцій проти упередженості та несправедливості у світі, вивчення та вибір найефективніших стратегій дії</p>
--	--

Варто наголосити на наступних освітніх принципах реалізації цілей «anti-bias»: чотири цілі «anti-bias» освіти взаємопов'язані в одну задля досягнення якнайефективнішого результату; антидискримінаційна освіта допомагає звернути увагу на реалії життя дітей; «anti-bias» освіта пов'язана з розвитком необхідності, має можливість швидко й ефективно реагувати на ситуацію; структура «anti-bias» опирається як на дитину, так і на вчителя, проте навчання «anti-bias» не відбувається за один урок або один день; «anti-bias» освіта закликає вчителів до самовдосконалення та самоосвіти; «anti-bias» освіта дозволяє уникнути пастки туриста; «anti-bias» освіта спирається на продуктивну співпрацю та міцні відносини серед співробітників і між персоналом та сім'ями [5, с. 6-9]. Отже, «anti-bias» – це педагогічний підхід у галузі антидискримінаційної освіти, мета якого полягає у розвитку активної особистої та громадянської позиції в боротьбі проти дискримінації, заснованої на усвідомленні наявності забобонів і їх впливу на нашу поведінку. При цьому дискримінація розглядається не як результат особистих поглядів і практик окремих індивідів, а завжди в контексті домінуючих у конкретному суспільстві дискурсів, норм поведінки, цінностей, традицій, правової ситуації і т.д.

Робота з підходом «anti-bias» по суті є оптимістично практикою, що направлена на майбутнє, адже педагоги «anti-bias» дотримуються принципу, що кожна особистість заслуговує розвивати максимально свій потенціал. «Anti-bias» забезпечує педагогам спосіб вивчити та трансформувати розуміння життя дітей, а також зробити саморефлексію, щоб глибше зрозуміти їх власне життя. Це бачення освіти «anti-bias» також відображає основні права людини, описані в Організації Об'єднаних Націй (1989) Декларація прав дитини [5, с. 2].

Будучи розробленим у США, даний підхід досить активно впроваджується у світі, а віднедавна з'явився і в Україні в середовищі громадського сектору. Підкреслимо, що центральними темами підходу є диференціація, влада та дискримінація. «Anti-bias» виходить з того, що вільних від влади просторів не існує. Владу можна описати як наявність сили, статусу, можливість діяти в певних ситуаціях, «володіння ситуацією»,

здатність щось подужати, наявність доступу до ресурсів, привілеї тощо. У контексті суспільства, влада розглядається як наявність здебільшого певних позитивних атрибутів, що виходять з приналежності до певних соціальних груп. У цілому, влада розглядається як здатність діяти, заснована на певних ситуативних і структурних можливостях. Поряд з диференціацією, влада може стати ще однією умовою для дискримінації. Важливим моментом при цьому є акцент на слово «може», що підкреслює можливий, а не обов'язковий характер дискримінації. Це означає, що підхід не стверджує, що сукупність влади та диференціації автоматично призводить до дискримінаційних практик. У підході «anti-bias» ми говоримо про потребу виявити шляхи позитивного сприйняття диференціації та розпізнання власних сил і можливостей, які можна спрямувати на вихід з дисбалансу, запобігаючи та викорінюючи дискримінаційні практики. Дискримінація в «anti-bias» не обмежується визначенням правових норм, а розглядається в більш широкому контексті, включаючи в себе також почуття пригніченості. Для того, щоб взяти до уваги весь комплекс реальності, аналіз дискримінації в підході «anti-bias» проходить на різних рівнях, включаючи інтеракційний, інституційний та ідеологічно-дискурсивний [3]. Центральними елементами в ході роботи з підходом «anti-bias» є: рефлексія того, що ми думаємо про «інших», чому ми так думаємо та який вплив це здійснює на повсякдення і в тому числі суспільну (волонтерську) життєдіяльність; аналіз функціональності забобів і механізми дії дискримінації; аналіз свого власного становища в суспільстві і витікаючи з нього можливостей (ресурсів, преференцій); розпізнання та аналіз власної, часто неусвідомленої участі в дискримінаційних структурах і практиках; розпізнання і використання власних сил і ресурсів, а також розробка альтернативних шляхів поведінки в боротьбі проти дискримінації.

«Anti-bias» виходить з того, що всі індивіди знаходяться на перетині різних ознак, на основі яких вони можуть бути дискриміновані, тому підхід не обмежується певними формами дискримінації, а спрямований проти всіх її проявів. Таким чином, стає можливим комплексний аналіз дій та механізмів дискримінації, при цьому мета не прийняти до уваги максимальну кількість відмінностей, за ознаками яких може мати місце дискримінація, а виявити ті, які в конкретному контексті роботи, наприклад у шкільному класі або команді колег, мають або можуть мати значення. Таким чином, рефлексуючий аналізуючи конкретні практики надається можливість виявлення дискримінації та розробки альтернативних дій, спрямованих на її запобігання. «Anti-bias» не вважає, що повне позбавлення від стереотипів можливо. Замість цього робота

фокусується на аналізі функціональності та механізми їх дій. Таким чином, мета не в повному позбавленні від стереотипів, а в усвідомленому і відрефлексованому сприйнятті їх наявності, і виходячи з цього, прагненні до вільного від дискримінації життя та діяльності [3].

Громадяни демократичних суспільств мають володіти необхідним мінімумом знань про ідеали та цінності, що складають основу демократичної політичної культури. Така культура включає розуміння значення прав людини, їх дотримання у повсякденній практиці, знання того, як влаштоване суспільство та його інститути, вміння брати участь у громадському житті: сприяти розв'язанню конфліктів, вступати в комунікацію й співпрацювати, в тому числі й з представниками влади, робити свідомий і відповідальний вибір, критично мислити тощо. Зміст демократичної політичної освіти складають також відповідні цінності: свобода, справедливість, рівність можливостей, солідарність, міжкультурне взаєморозуміння, захист довкілля, відданість справі миру тощо [2, с. 83]. Таким чином, вирішення завдань громадянської освіти вимагає посилення полікультурної складової у підготовці майбутнього фахівця. Виходячи з цього, майбутні фахівці соціальної сфери в першу чергу, повинні вміти працювати з різними у культурному відношенні людьми, правильно розуміти людську відмінність, бути толерантними до них, вміти установлювати своїми особистими діями та словами культурний плюралізм у суспільстві тощо, саме тому перспективами подальших розвідок у даному напрямі є вироблення алгоритмів підготовки майбутніх соціальних педагогів до реалізації підходу «anti-bias» в рамках неформальної антидискримінаційної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бахов І. С. Методологічні основи сучасної полікультурної освіти / І. С. Бахов, Н.М. Чернуха // Трипільська цивілізація. — 2012. — № 8 (11). — С. 37—40.
2. Карнаух Анна. Громадянська освіта як засіб формування політичної культури молоді / Анна Карнаух // Політичний менеджмент. — 2007. — № 6. — С. 82—88.
3. Юрменіч К. Підхід до антидискримінаційної освіти «Anti-Bias» [Електронний ресурс] / К. Юрменіч, А. Юр'єв ; переклад : В. Сенько. — Режим доступу до журн. : http://www.anti-bias-werkstatt.de/sites/default/files/anti-bias_ua.pdf. — Назва з екрану.
4. Critical Practices for Anti-bias Education [Електронний ресурс]. — 36 с. — Режим доступу до журн. : <http://www.tolerance.org/sites/default/files/general/PDA%20Critical%20Practices.pdf>
5. Derman-Sparks Louise. Anti-Bias Education for Young Children and Ourselves / Louise Derman-Sparks, Julie Olsen Edwards. — Washington, DC : National Association for the Education of Young Children, 2010. — 184 p.

6. Derman-Sparks L. Anti-bias curriculum : toois for empowering young children / Louise Derman-Sparks and the A.B.C. Task Force. — Washington, DC : National Association for the Education of Young Children, 1989. — 149 p.
7. Derman-Sparks L. Anti-bias Education : Reflections / Louise Derman-Sparks // Exchange. — 2011. — july-august. — P. 55—58.
8. Lin M. Teaching Anti-Bias Curriculum in Teacher Education Programs : What and How / Miranda Lin, Vickie E. Lake, Diana Rice // Teacher Education Quarterly. — 2008. — v35; Spr., n2. — P. 187—200.
9. Schmidt Bettina : Den Anti-Bias-Ansatz zur Diskussion stellen / Schmidt Bettina. — Oldenburg, 2009. — 295 p.

С.М. Ситняківська,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

БІЛІНГВАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СУЧАСНИХ ШЛЯХІВ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ У ПОЛІКУЛЬТУРНИХ УМОВАХ

Сучасна соціальна ситуація у світі характеризується зростанням локальних етнічних конфліктів навіть у тих країнах, де історично разом живуть різні нації і народності. Завдання збереження глобальної безпеки вимагають постійної роботи з вивчення природи і видів конфліктів між представниками різних етнічних груп, їх впливу на соціальне та економічне життя, а також пошуку ефективних шляхів їх подолання. Все це ставить серйозні завдання перед освітою, яка, з одного боку залежить від соціальних процесів, відображає їх, але, з іншого, впливає на суспільство.

Освіта, що забезпечує складний процес розвитку когнітивних, соціальних, емоційних характеристик особистості, не може не реагувати на події, що відбуваються в суспільстві. Тому саме освіта може допомогти суспільству сформувати у молоді гуманну модель поведінки і ставлення до людей інших націй.

Варто зазначити, що на сьогоднішній спостерігається тенденція до розширення міжнародних зв'язків у різних сферах науки, техніки, мистецтва і виробництва, інтеграції України в світову спільноту, що, безперечно, вимагає оволодіння майбутніми соціальними працівниками вміннями іншомовного спілкування. Для успішного розвитку і забезпечення конкурентоздатності на світовому ринку Україні потрібні фахівці, які здатні не тільки читати і перекладати спеціальну іноземну літературу, але й вступати в ділові та міжособистісні контакти.

У «Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти» підкреслюється, що володіння вміннями іншомовного спілкування допоможе підготувати всіх європейців до зростаючих потреб міжнародної мобільності і тіснішої співпраці в галузі освіти, культури, науки, торгівлі, промисловості.

Підготовка майбутніх фахівців соціальної сфери до іншомовного спілкування особливого значення набуває в контексті Болонського процесу, оскільки володіння нормами міжкультурної професійно орієнтованої комунікації є важливою умовою налагодження міжнародних ділових контактів, мобільності студентів, викладачів та дослідників з метою доступу до можливості здобуття освіти, організації досліджень, викладання та стажування в Європейському регіоні. Володіння вміннями іншомовного

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
ЖИТОМИРСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ: АНАЛІЗ, ТЕНДЕНШІ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Програма міжвузівської науково-практичної конференції
17-19 вересня 2014 року

Житомир

Секція: СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ

Безсмертна В.І. , викладач кафедри соціальної педагогіки, Житомирський державний університет імені Івана Франка	ВПЛИВ ҐЕНДЕРНИХ ОСВІТНІХ ЦЕНТРІВ НА ОСОБИСТІСНИЙ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ
Біляченко Г.П. , аспірант кафедри соціальної педагогіки, Житомирський державний університет імені Івана Франка	СПІВПРАЦЯ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ З НЕДЕРЖАВНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ
Залібовська-Ільницька З.В. , доцент кафедри соціальної педагогіки, Житомирський державний університет імені Івана Франка	ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В ДНЗ: СПЕЦИФІКА РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ
Іванчук Н.О. , Житомирський Інститут МАУП	КРЕАТИВНА ОСВІТА ЯК УМОВА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ
Іллїна О.В. , доцент кафедри соціальної педагогіки, Житомирський державний університет імені Івана Франка	МОЛОДЬ НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ
Літяга І.В. , доцент кафедри соціальної педагогіки, Житомирський державний університет імені Івана Франка	ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»
Макимець С.М. , кандидат психологічних наук, доцент, Житомирський Інститут МАУП	ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩИХ ЯКОСТЕЙ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ
Павлик Н.П. , доцент кафедри соціальної педагогіки, Житомирський державний університет імені Івана Франка	НІВЕЛЮВАННЯ ҐЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Палько І.М. , викладач кафедри соціальної педагогіки, Житомирський державний університет імені Івана Франка	ПІДХІД «ANTI-BIAS» ЯК КОНЦЕПЦІЯ ПРАКТИК ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ В ГАЛУЗІ ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ
Ситняківська С.М. , доцент кафедри соціальної педагогіки, Житомирський державний університет імені Івана Франка	БІЛІНГВАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СУЧАСНИХ ШЛЯХІВ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ У ПОЛІКУЛЬТУРНИХ УМОВАХ
Черних О.О. , пошукач кафедри соціальної педагогіки, Луганський національний університет ім. Т.Шевченка	ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ МОВІ ВОРОЖНЕЧІ В ІНТЕРНЕТІ
Шевченко Н.Ю. , старший викладач, Житомирський Інститут МАУП	ПРИНЦИП ҐЕНДЕРНОГО ПАРИТЕТУ У ЗОВНІШНІЙ СОЦІАЛЬНІЙ РЕКЛАМІ МІСТА ЖИТОМИРА
Шелестюк А.А. , магістрант кафедри соціальної педагогіки, Житомирський державний університет імені Івана Франка	РЕГУЛЮВАННЯ СВОБОДИ ВІЛЬНИХ МЕДІА
Шмиглюк О.Г. , асистент кафедри соціальної та практичної психології, Житомирський державний університет імені Івана Франка	ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ (НА ПРИКЛАДІ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР)
Шмиглюк С.Г. , студентка соціально-психологічного факультету, Житомирський державний університет імені Івана Франка	